

Філіппович Т.М.

викладач кафедри теорії та практики іноземних мов

Уманський державний

педагогічний університет

імені Павла Тичини

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сучасний комунікативний простір являє собою доволі складну і багатогранну систему. Зумовлено це тим, що в різних ситуаціях і обставинах людина веде себе по-різному й тим самим в кожному окремому випадку взаємодіє з іншими людьми особливим чином. Крім того, характер та особливості комунікації залежать від засобів та способів передачі інформації суб'єктами комунікації, її цілями та іншими причинами. Все це дозволяє виокремити наступні види комунікації: міжетнічна, ділова, соціальна, міжнародна, міжособистісна, масова, міжкультурна та ін. З усіх означених видів комунікації хотілося б виокремити, перш за все, міжкультурну комунікацію.

Об'єктивною основою для міжкультурної комунікації є відмінності між культурами, що склалися в процесі формування кожної етнічної групи. Життєдіяльність та відносини людей визначаються існуючими в тій чи іншій культурі нормами, що регулюють практично всі сфери людського мислення. Історична пам'ять, виховання, традиції та мова виробляють систему орієнтацій, що допомагає людям діяти певним чином в різних життєвих ситуаціях. Досліджуючи зв'язок культури та комунікації Е.Холл дійшов висновку, що культура, для того щоб вижити має взаємодіяти з іншими культурами [1].

Кожна людина реагує на зовнішній світ відповідно до особливостей своєї культури. Зазвичай культурні норми не усвідомлюються індивідом, оскільки складають частину його особистості. Усвідомлення особливостей власної

культури відбувається при контакті з людьми, які в своїй поведінці керуються іншими культурними нормами.

Сучасні умови глобалізації суспільства вимагають від кожної людини знань та навичок міжкультурної комунікації. Міжкультурна комунікація відбувається за допомогою двох основних типів комунікації: вербальної та невербальної. Вербальне спілкування здійснюється за допомогою мови в усній та письмовій формі. За цих умов спілкування суттєву роль відіграють соціальні норми використання мови, різноманітних її стилів, лексичних одиниць, соціальні відношення, світогляд, звичаї, і т.ін. Проте, не менш важливим є невербальне спілкування. Ця форма спілкування використовується не лише у дитинстві, коли людина звикає до основних аспектів поведінки своєї культури та засвоює їх на підсвідомому рівні, але й у будь-якій іншій ситуації, коли вона стикається з незнайомим культурним середовищем і прості життєві ситуації стають джерелом труднощів.

Завдання вчителя іноземної мови ознайомити учнів з іншою соціальною культурою, іншими видами державного устрою, життям і побутом однолітків, допомогти зрозуміти відмінності культур, особливості менталітету, стилю життя та системи моральних цінностей інших народів. Для того, щоб діалог культур відбувся, необхідно розвивати в учнів готовність користуватися іноземною мовою як засобом спілкування, а також розвивати їх інтелект, творче мислення, бажання вчитися.

Високі вимоги пред'являються до вчителя іноземної мови як організатору міжкультурного спілкування. Учитель повинен залучити до міжкультурного спілкування всі сторони життя і діяльності учня, його досвід, світогляд, інтереси, повинен вміти створювати ситуації мовного спілкування в навчальному процесі. Учні освоюють техніку спілкування, опановують мовний етикет, стратегією і тактику діалогічного і групового спілкування, навчаються вирішувати різні комунікативні завдання. Вчитель і учень повинні стати рівноправними мовними партнерами. Процес вивчення іноземної мови тісно взаємодіє з усіма сферами життєдіяльності суспільства (економічною, політичною, соціальною, духовною).

Іноземна мова виступає не тільки як засіб спілкування, пізнання, розвитку та виховання особистості, збереження національної культури, але і в якості важливого засобу міжнаціонального, міждержавного і міжнародного спілкування. «Іноземна мова, – як вказує Є. І. Пассов, – робить людину двічі людиною» [2, с.23].

Література:

1. Брайан Ван Дер Хорст. Эдвард Холл – великий дедушка НЛП. – [/www.timesaver.ru/articles](http://www.timesaver.ru/articles)
2. Пассов Є. І. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению. Москва, «Русский язык», 1989г.– 236с.
3. Тер-Мінасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация. –М.,Логос, 2000г. – 234с.